

NOWY CZAS

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 szpalcie (szerokość szpalty 45 mm) po 16 groszy. Ogłoszenia tekstowe po 1 złoty 50 groszy za 1 mm.

Jędrzejów, 3/4 czerwca 1943

Administracja i ekspedycja: Jędrzejów, Rynek 1. Tel. 60.
Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję manuskrypty, będą zwracane stronom jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie przesyłki zwrotnej. — Ukazuje się 3 razy w tygodniu: we wtorek, czwartek, sobotę (niedziela). Prenumerata miesięczna 2.40 zł., z odnośnikiem do domu 2.80 zł., pocztą 3.20 zł.

Tragedja w lesie koziegórskim rozegrała się w pierwszych miesiącach 1940 r.

Opinia o Katyniu dra Milosławicza, profesora uniwersytetu w Zagrzebiu.

(tp) Zagrzeb, 2 czerwca. Dr. Edward Milosławicz, profesor uniwersytetu zagrzebskiego, brał udział w międzynarodowej komisji rzeczoznawców, która badała zbiorowe groby pomordowanych przez bolszewików oficerów polskich w Katyniu. Uczony ten, posiadający międzynarodową sławę jako fachowiec w dziedzinie kryminalistyki naukowej, zyskał sobie światowy rozgłos jeszcze w okresie pobytu w Stanach Zjednoczonych, wykładając na uniwersytecie w Milwaukee.

Ostatnio po powrocie do Zagrzebia prof. Dr. Milosławicz podał niezwykle ciekawe szczegóły o wynikach prac, przeprowadzonych przez komisję oraz o swych osobistych spostrzeżeniach, poczynionych w lesie katyńskim. U wszystkich znalezionych zwłok — oświadczył on — ustaliliśmy jako przyczynę śmierci celny strzał w potylicę. Okres, w którym odbywały się egzekucje można było stwierdzić na podstawie badań naukowych, które w zupełności pokrywały się z datami pism i dokumentów, listów i notatek, znalezionych przy szczątkach oficerów.

Najpóźniej datowane pismo, które miałem w ręce, pochodziło z dnia 22 kwietnia 1940 r. Z treści jego wynikało, że oficerowie polscy od września 1939 roku przebywali w kilku obozach w Rosji Sowieckiej. Przy zwłokach jednego z majorów znaleziono niezwykle ciekawy notatnik z szeregiem ważnych szczegółów z ostatnich dni życia owego nieszcześliwego oficera.

Major Solski zanotował w swym dzienniczku pod datą 7 kwietnia 1940 r. odjazd z Koziełki przez Jelnik i Smoleńsk do Gniazdowa, gdzie wraz z kolegami został w dniu 9 kwietnia 1940 r. przewieziony do Katynia. W ostatnich, zanotowanych w dzienniczku słowach Solski skarży się na złe traktowanie ze strony bolszewików, którzy niektórym oficerom odebrali pasy, zegarki, sezyorki oraz banknoty i monety rublowe.

Omawiając bestjalstwo i wyrefinowanie bolszewików, którzy dopuścili się tak okru-

tnego i nienotowanego w historii mordu na jeńcach — profesor Dr. Milosławicz jest przekonany, że tragedia w lesie koziegórskim rozegrała się w pierwszych mie-

siącach roku 1940. Wskazują na to również młode sosnki, które bolszewicy posadzili na grobach, pragnąc zamaskować i ukryć przed światem ten bestjalski czyn.

Codziennie pielgrzymki do mogił katyńskich.

(Od specjalnego wysłannika Agencji „Telepress“).

(tp) Smoleńsk, 2 czerwca. Mimo wskazówek władz, ograniczających do dwóch dni w tygodniu zwiedzanie zbiorowych grobów oficerów polskich na Koziej Górze pod Smoleńskiem, do Katynia napływają codziennie grupy wycieczkowe z jednostek wojskowych, stacjonowanych nie tylko w rejonie Smoleńska, ale nawet w dalszych okolicach.

Zbiorowe groby, wypełnione warstwami niewinnie pomordowanych oficerów polskich, czynią na obecnych wstrząsające wrażenie. Nawet starzy żołnierze frontowi, oswojeni z okrucieństwami wojny, są niezwykle rozczuleni.

Jedną z ostatnich niedziel przybyła na cmentarz koziegórski delegacja Polonii

smoleńskiej. Uczestnicy tej żałobnej pielgrzymki, która drogą ze Smoleńska do Katynia (16 km) odbyła pieszo, przynieśli ze sobą piękny wieniec w kształcie serca, uwiity ze świeżych kwiatów białych i czerwonych, ozdobiony szarfą z napisem: „W hołdzie pomordowanym bohaterom — Rodacy”. Wieniec ten delegacja Polaków smoleńskich złożyła na pierwszej bratniej mogile, kryjącej w swym łonie szczątki już zidentyfikowanych 310 oficerów. Mogiła ta została usypana w dniu 24 kwietnia br. przy udziale delegatów Polskiego Czerwonego Krzyża, którzy wzniesli pierwszy sosnowy krzyż na nowym cmentarzu.

W bezpośrednim jej sąsiedztwie wznoszą się dwie małe mogiły, pod którymi spo-

Watykan a Związek Sowiecki

Mediolan, 2 czerwca. W związku z pogłoskami, lansowanymi na łamach prasy zagranicznej na temat rzekomych pertraktacji Watykanu z Rosją Sowiecką co do mającego nastąpić nawiązania stosunków dyplomatycznych, donosi orientujący się w zagadnieniach watykańskich katolicki dziennik „L'Italia”, że zanim to nastąpi, w Rosji muszą zajść bardzo poważne i zasadnicze zmiany i wiele jeszcze wody upłynie, nim przedstawiciel Kremlu będzie mógł przybyć do Watykanu.

Dziennik wspomina, że zbliżenie Związku Radzieckiego do Watykanu po rozwiązaniu międzynarodówki odpowiada wprawdzie

podseptom Białego Domu i pragnieniom Foreign Office, jednakże natriafia na „zdecydowaną opozycję” kół watykańskich w odniesieniu do bolszewizmu, przyczem należy również przypomnieć, że Watykan nigdy nie potwierdzał wiadomości o rzekomych wysiłkach sowieckich w sprawie ustanowienia przedstawicielstwa dyplomatycznego przy Stolicy Apostolskiej.

Ponadto Watykan zaznacza, iż po linii polityki sowieckiej nie należy oczekiwać, aby w Sowietach należało spodziewać się powstrzymania akcji prześladowania religij lub też zaprzestania radykalnej akcji, skierowanej przeciwko religii.

Dalsza lista ofiar katyńskich.

(tp) Kraków, 2 czerwca. Specjalny sprawozdawca agencji „Telepress” nadsyła nam z Katynia listę nazwisk oficerów armii polskiej, agnoskowanych, względnie nie-rozpoznanych przez ekipę techniczną Polskiego Czerwonego Krzyża. Od kuli sowieckiej ponieśli męczeńską śmierć:

1876. **Baranowski Feliks** — kpt. (Przy szczątkach znaleziono: naramiennik z cyfrą 25, 3 kary pocztowe od Wandy Badeckiej we Włodzimierzu Wołyńskim, ul. Listopada Nr. 115 m. 1, 3 listy, różne zapiski).
1877. **Nierozpoznany porucznik.**
1878. **Nierozpoznany porucznik.**
1879. **Baranowski Wacław** — kpt., syn Walentego. (Znaleziono kartki pocztowe od Jadwigi Baranowskiej w Warszawie-Zolibórze, ul. Niegolewskiego 7).
1880. **Nierozpoznany oficer.**
1881. **Bakuła Stanisław** — por. (Znaleziono: kartkę z ks. st. sl. ofic., kartki z notatnika z notatkami, medalik i świad. szcep. w Koziełsku Nr. 1534).
1882. **Dzwonka Adolf** — ppor., z zawodu nauczyciel. (Znaleziono: podanie, telegram i listy).
1883. **Badowski Zbigniew** — por. (Znaleziono: ks. st. sl. oficerskiej i zaświadczenie).
1884. **Bicz Aleksander** — ofic. rez., z zawodu nauczyciel. (Znaleziono: legitymację urzędniczą, fotografie i różaniec).
1885. **Brenda Hieronim, Edmund** — ofic. inżynier, ur. 10. 19. ? r. (Znaleziono dyplom Politechniki Lwowskiej, dowód osobisty, umowę, ryngraf i świad. szcep. w Koziełsku Nr. 1728).
1886. **Nierozpoznany ppor.**

1887. **Nierozpoznany oficer.** (Znaleziono: kalendarz i medalik).
1888. **Wlekiński Czesław Marjan Feliks** — ppor. (Znaleziono: ks. st. sl. ofic.).
1889. **Kryciński Adam Ludwik** — kpt. rez. (Znaleziono ks. stanu służby oficerskiej i wizytówki).
1890. **Bużyński (imię nieznane)** — por. (Znaleziono legitymację urzędniczą i krzyżyk).
1891. **Wierze..... Bronisław Krystyn** — ppor. (Znaleziono: paszport zagran.).
1892. **Pisarski Stanisław** — por. rez. (Znaleziono: ks. st. służby ofic., fotografie i świad. szcep. w Koziełsku Nr. 1441).
1893. **Pruski Marjan** — ppor. (Znaleziono ks. st. służby ofic. i świad. szcep. w Koziełsku Nr. 3451).
1894. **Nierozpoznany oficer.** (Znaleziono zaświadczenie Urzędu Kontroli Skarbowej w Okr. Urz. Skarbowym Akcyz i Monopoli Pastw. — nieczytelne, oraz świad. szcep. w Koziełsku 2056).
1895. **Bakoń Julian** — oficer rezerwy. (Znaleziono: ks. stanu sl. ofic. oraz kartkę pocztową od Michała Bakonia w Sanoku, ul. Kościuski 5).
1896. **Beliński Zygmunt** — ofic. rez. (Znaleziono: kartkę pocztową i świadectwo szczepienia w Koziełsku).

1897. **Wanatowicz Bolesław** — oficer (Znaleziono: znak rozpoznawczy r. 1913).
1898. **Nierozpoznana osoba** w ubraniu cywilnym (bez dokumentów).
1899. **Sobolewski Czesław** — kpt. (Znaleziono: 3 kartki pocztowe id Jadwigi Harland, Warszawa, ul. Niemcewicza 9, m. 13).
1900. **Nierozpoznany oficer.**
1901. **Nierozpoznany oficer.**
1902. **Eggers Bolesław** — kpt. (Znaleziono: leg. urzęd., list, kartkę pocztową z nieczytelnym adresem. Helena ?, Warszawa, ul. Dobra 10/8).
1903. **Nierozpoznany porucznik.** (Znaleziono: notatnik, krzyżyk oraz fotografie z dedykacją: „Kochanemu Genkowi, aby nie zapomniał Maleństwo, Wilno, dn. 27. 3. 1939 r.“).
1904. **Batorek Jan** — ofic. rez. (Znaleziono: ks. st. sl. ofic., legit. urzędniczą, 2 kartki pocztowe i list).
1905. **Augustynowicz Mieczysław** — of. rez. sędzia. (Znaleziono: listy urzędowe i medalik).
1906. **Bugajski Zygmunt** — ofic. rez. (Znaleziono: ks. st. sl. ofic., list urzędowy, z którego wynika, że mieszkał przy ul. Pawiej 21 m. 3. legit. urzędnicza, kartki pocztowe, list i dyplom).
1907. **Nierozpoznany kapitan.**
1908. **Nierozpoznany kapitan.**

1909. **Nierozpoznany kapitan.**
1910. **Nierozpoznany oficer.**
1911. **Nierozpoznany kapitan.**
1912. **Dulęba Jan Władysław** — kpt. (Znaleziono ks. st. sl. ofic., karty wizytowe, świadectwo lekarskie i karty pocztowe).
1913. **Mackiewicz Wacław** — ofic. rez. (Znaleziono: znak rozpoznawczy z napisem „Wilno 1906 r.“ oraz obrączkę ślubną z wyryciem: „Irena, 11. VIII. 1931 r.“).
1914. **Skąpski Bolesław** — ofic. rez. (Znaleziono: ks. stanu sl. ofic., 2 listy i kartę pocztową).
1915. **Nierozpoznany kapitan.**
1916. **Waszkiewicz Zdzisław, Andrzej** ppor. (Znaleziono. dowód osobisty, wizytówkę i fotografie).

*
Wszelkie zapytania w sprawie oficerów, W. P., których szczątki znaleziono na zbiorowym cmentarzystku w Katyniu pod Smoleńskiem, należy kierować bezpośrednio do Zarządu Głównego Polskiego Czerwonego Krzyża w Warszawie, ul. Smolna 17, lub do okregowych placówek PCK. w kraju. Zapytania listowne, kierowane pod adresem ekipy technicznej PCK. w Katyniu nie będą załatwiane, lecz przekazywane do Centrali PCK. w Warszawie.

Nowy szef sztabu generalnego we Włoszech.

Rzym, 2 czerwca. Szef sztabu generalnego armii włoskiej generał Enzio Rossi został odwołany z zajmowanego stanowiska i równocześnie mianowany komendantem pewnej grupy armii.

Stanowisko szefa sztabu generalnego zajął generał Mario Roata. Poza tym na stanowisko dowódcy jednej z grup armii został w dniu 30 maja br. zamianowany generał armii lądowej Alfredo Guggioni.

Zgon prezydenta Chin Czungkingu.

Tokio, 2 czerwca. Prezydent reżimu czungkińskiego Linsen, jak donoszą z Kantonu, zmarł w dniu 31 maja w wieku 82 lat, wskutek ataku apopleksji. Linsen został powołany na prezydenta Chin Czungkingu w roku 1931.

Straty lotnictwa aljanckiego.

Berlin, 2 czerwca. Lotnictwo angielsko-północno-amerykańskie było zmuszone przypłacić swoje ataki terrorystyczne na miasta niemieckie w ciągu miesiąca maja — jak się dowiaduje DNB — wysokimi stratami, poniesionymi w cennych aparatach lotniczych. Około 810 ciężkich bombowców, przeważnie 4-motorowych wraz ze swymi załogami, padło ofiarą skutecznej niemieckiej akcji obronnej w czasie nalotów na obiekty, położone na obszarze Rzeszy. Ogółem zestrzelono nad terenem Rzeszy i okupowanych obszarów zachodnich okrągle 550 samolotów aljanckich przy stracie 128 samolotów niemieckich, przeważnie myśliwców. Również w walce przeciwko bolszewizmowi lotnictwo niemieckie może się wykazać dobrimi rezultatami w ciągu miesiąca maja.

Davies wrócił do Stanów Zjedn.

Amsterdam, 2 czerwca. Specjalny wysłannik Roosevelta do Stalina, Davies, powrócił do Stanów Zjednoczonych wraz z listem Stalina, stanowiącym odpowiedź dla Roosevelta.

Domagają się otwarcia Dardanell.

Rzym, 2 czerwca. Prasa żydowska w Palestynie, jak donosi agencja Stefani, zajmuje się w ostatnim czasie uderzająco często zagadnieniem Dardanell. Układ z Montreux określany jest jako rozwiązanie jedynie prowizoryczne, po którym musi nastąpić jeszcze ostateczne uregulowanie tej sprawy. Dziennik „Ha Boker” wysuwa nawet wprost żądanie rewizji układu w Montreux w duchu spełnienia życzeń sowieckich, które pragnęłyby widzieć te cieśniny morskie otwartymi w okresie pokoju i wojny dla statków handlowych i okrętów wojennych Związku Sowieckiego.

Nowe typy japońskich okrętów wojennych.

Tokio, 2 czerwca. W „dniu marynarki japońskiej” z oficjalnej strony w Tokio zapowiedziano rychłe oddanie do służby pewnej liczby japońskich okrętów wojennych najnowszych typów.

Jakkolwiek nie oświadczone w tej sprawie nie bliżej, to jednak w międzyczasie rozjaśniły się nieco ciemności dookoła tej zapowiedzi. Dzienniki opublikowały w niedziele w sensacyjnej formie zdjęcie pewnego „Dreadnoughta”. Zdjęcia te wywołały w kołach zagranicznych attachés wojskowych niezwykle wrażenie, a wielu fachowców po obejrzeniu zdjęć fotograficznych oświadczyło, że typ ten znacznie przewyższa okręt liniowy Stanów Zjednoczonych klasy „Jowa”. Pewien oficer marynarki japońskiej wyraził się przytem, że prawdopodobnie jeszcze większą sensację wywoła opublikowanie zdjęć dalszych typów okrętów wojennych.

Z ogniem pójdzie 75 milionów worków kawy.

Amsterdam, 2 czerwca. Brazylijska delegacja oświadczyła na konferencji aprowizacyjnej, jaka odbyła się w miejscowości Hot Springs, że Brazylia uważa za konieczne zniszczenie 75 milionów worków kawy. Wiadomość ta przynosi brytyjska służba informacyjna.

Dwa miliardy dolarów zużyto bez zezwolenia.

Lizbona, 2 czerwca. Sensacyjnego odkrycia dokonała komisja finansowa senatu Stanów Zjednoczonych na temat finansowych trnsakcyj rządu, nie posiadających jakiegokolwiek prawnej podstawy.

Komisja, która oparła swoje oświadczenie na szczegółach zakomunikowanych przez senatora Tydingsa, podała do wiadomości, że rząd wydał za granicę około dwa miliardy dolarów, stojących poza układami, wynikającymi z ustawy lombardowej. Za kwoty te budowano porty powietrzne i wykonano inne projekty, przy czym zatrudniano siły robocze tych krajów, w których stacjonowane są jednostki północno-amerykańskich sił zbrojnych. Jako przykład przytoczył senator Tydings wobec komisji wydatek sto milionów dolarów na założenie portu lotniczego i budowę schronów w Australji. 85 proc. robotników zatrudnionych przy tych robotach rekrutowało się z Australczyków.

Formacje lotnictwa zwalczały zespoły czołgów i piechoty sowieckiej na zachód od Krymskaja.

Berlin, 2 czerwca. Naczelna komenda niemieckich sił zbrojnych komunikuje z głównej kwatery Führera w dniu 1 czerwca:

Na froncie wschodnim dzień miał na ogół przebieg spokojny, z wyjątkiem lokalnej działalności bojowej nad przyczółkiem mostowym rzeki Kubań.

Silne formacje lotnictwa zaatakowały formacje czołgów i piechoty sowieckiej w rejonie na zachód od Krymskaja i zwalczały z dobrym skutkiem stanowiska artylerji i bazy dowozowe nieprzyjaciela na środkowym i północnym odcinku frontu

W maju zatopiono 76 okrętów handlowych o pojemności 430.000 brt.

Dalsze 24 okręty uszkodzono.

Berlin, 2 czerwca. Naczelna komenda niemieckich sił zbrojnych komunikuje z głównej kwatery Führera w dniu 2 czerwca:

Na wschodnim froncie przyczółka mostowego nad rzeką Kubań i obok Wielisna atakowały wczoraj oddziały sowieckie przy użyciu dużych sił, wspartych przez czołgi i samoloty bojowe. W ciężkich walkach zniweczono wszystkie próby przełamania wśród wysokich nieprzyjacielskich straż. Artylerja marynarki zatopiła w zatoce Kronszadzkiej sowiecki okręt strażniczy.

W zapleczu środkowego odcinka frontu w ciężkim, bagnistym i lesistym terenie zakończono pomyślnie dalszą akcję przeciwko bolszewickim bandom. Zniszczono 38 składow, zubożyła liczna broń i materiały zapasowe.

Szybkie niemieckie samoloty bojowe dokonały wypadu przeciwko angielskiemu południowo-wschodniemu i południowemu

wschodniemu. Bolszewicy stracili wczoraj 51 samolotów, dwa własne aparaty zagięły.

W rejonie morza Śródziemnego lotnictwo zniszczyło wczoraj 8 kilumotorowych samolotów nieprzyjacielskich.

Formacja ciężkich niemieckich samolotów bojowych bombardowała podczas ucieczki nocy rejon portu w Soussa.

Niemiecka łódź podwodna zatopiła na Atlantyku nieprzyjacielski statek handlowy pojemności 8.000 brt.

wybrzeżu i zwalczały w locie zniżonym urzędzenia miasta portowego Margate i na wyspie Wight. Jeden samolot zagiął.

Nad Atlantykiem niemieckie samoloty wywiadowcze zestrzeliły trzy nieprzyjacielskie bombowce i jeden samolot transportowy.

W walce przeciwko brytyjskim i północno-amerykańskim połączeniom morskim marynarka wojenna i broń powietrzna zatopiły w miesiącu maju 76 nieprzyjacielskich okrętów handlowych o pojemności 430.000 brt. Dalsze 24 okręty uszkodzono. — 2 tego łodzi podwodne zatopiły 65 okrętów o pojemności 380.000 brt. i uszkodziły dalszych 10 okrętów. Ponadto marynarka wojenna i broń powietrzna zatopiły jedną korewetę, jedną łódź podwodną, jedną łódź patrolową i siedem ścigaczy. Trzy kontrtorpedowce, jedną łódź podwodną, siedem ścigaczy oraz dwie łodzie patrolowe zostały ponadto uszkodzone.

Niemiecko-turecki układ o wymianie towarowej

Stambul, 2 czerwca. W podpisanym w dniu 18 kwietnia w Berlinie niemiecko-tureckim układzie gospodarczym poczyniono odpowiednie klauzule, mające na celu utrzymanie w dotychczasowych rozmiarach niemiecko-tureckiej wymiany handlowej, która od jesieni 1941 r. nabrała niezwyklego rozmachu.

Układ handlowy z 9 października 1941 r. zawarty na półtora roku i przewidujący obustronne obroty w wysokości 92 miliony tontów tureckich, wygasł z końcem marca br. Nie został on jeszcze w pełni wykorzystany. Ponieważ jednak wszystkie zamówienia poczynione na podstawie tego układu zachowują swą ważność do końca

1943 roku, przeto wszystkie dostawy, jakie mają być jeszcze wykonane, będą mogły bez trudności zostać zrealizowane.

Nowy układ, według uzyskanych informacji, zawarto do końca maja 1944 r. Stanowi on w porównaniu z poprzednim układem o tyle postęp, że jest umową ramową, której zasadniczych podstawowych postanowień nie trzeba będzie w przyszłości odnawiać z roku na rok. W przyszłości wystarczy po upływie terminu rocznego zredagować nowy protokół o dalszym prowadzeniu wymiany towarowej na dotychczasowych podstawach. Dzięki temu obie strony uzyskają stałość warunków, ułatwiającą planowanie na dłuższą metę.

Ambasador amerykański w Moskwie zamierza ustąpić?

Ankara, 2 czerwca. Według wiadomości, nadeszłych z Moskwy, a które stały się tematem rozmów w tutejszych kołach dyplomatycznych, ambasador Stanów Zjednoczonych admirał Standley w bardzo energiczny sposób miał się wypowiedzieć w ostatnich dniach przeciwko notatce, jaka ukazała się w prasie amerykańskiej, a w myśl której nosić się on ma z zamiarem ustąpienia ze swego stanowiska ze względów osobistych.

Standley nigdy nie krył się z tem, iż poglądy jego w ostatnim czasie nie pokrywały się z polityką stosowaną przez Roosevelta względem Moskwy i dlatego uważa on za rzecz godną uznania, by go odwołano z jego stanowiska. Dał on nawet do zrozumienia, iż ostatnio w szczegółowym memoriale wyluszczył Rooseveltovi swoje powo-

dy, uzasadniające jego nieprzychylnie stanowisko względem polityki prezydenta. Standley w związku z tem zdaje się zamierzał nawiązać do swoich oświadczeń z dnia 8 marca br., kiedy to zarzucił on rządowi sowieckiemu, iż nie informuje on dostatecznie sowieckiej opinii publicznej o olbrzymich dostawach, jakie aljanci bieżąco stawiają do dyspozycji bolszewikom. Oświadczenia te nie spotkały się z przychylnym przyjęciem w Moskwie, ani też w Waszyngtonie.

Polityka Moskwy nie uległa żadnej zmianie, jej celem nadal jest możliwie jaknajwiększe wykorzystanie źródeł pomocniczych, jakimi dysponuje Anglja i Ameryka, bez spełnienia ze swej strony jakiegos świadczania wzajemnego.

Sprawa długów wojennych Anglii.

Genewa, 2 czerwca. Angielski kwartalnik „Empire Review” omawia kwestję długów wojennych, przyczem dochodzi do stwierdzenia, że większość państw imperium brytyjskiego nie wypełnia swego obowiązku pomocy finansowej wobec Anglii, zrzucając ciężar wszystkich długów na kraj macierzysty.

Anglja była zmuszona dotychczas odpisać większą część sum zainwestowanych przez siebie w ciągu wielu dziesiątków lat, ponieważ przy pomocy tych kont płacono dostawę środków żywności i materiałów wojennych z obcych krajów.

Dotychczas jedynie Kanada spełniła swą powinność. W szczególności postawiła do dyspozycji Anglii wielkie sumy w gotówce, przy pomocy których zdołano pokryć niektóre długi Stanów Zjednoczonych. Natomiast inne państwa imperjalne wycia-

gnęły z obecnej wojny dotychczas jedynie korzyści o tyle, że przy pomocy swych dostaw towarowych dla Anglii wyrównały swoje długi wobec niej, tak, że w obecnej chwili większość tych państw utworzyła się niemal zupełnie od długów. Z kolei czasopiśmi angielskie zadaje pytanie, jak przedstawia się sprawa z postawioną przez Roosevelta zasadą równomiernego rozdziału ofiar w obecnej wojnie. Również i Amerykanie przypatrują się biernie, jak sytuacja finansowa Anglii pogarsza się z każdym dniem coraz bardziej. Zakrawa to na brak poczucia odpowiedzialności — pisze w zakończeniu „Empire Review” — jeżeli kilka krajów, wśród nich także Stany Zjednoczone gruntownie umocniło swoją sytuację finansową w obecnej wojnie, nie posiadając do tego żadnych podstaw prawnych.

Japończycy prą dalej naprzód.

Tokio, 2 czerwca. Agencja Domei donosi z pewnej japońskiej bazy w środkowych Chinach, że formacje lotnictwa japońskie-

go dokonały w poniedziałek rano skutecznego ataku na Santowping, położony o około 50 km wyżej rzeki Iczang i zni-

szczyły statek transportowy pojemności 700 tpn, znajdujący się w naprawie, jak również dalsze 10 wielkich statków, stojących w pobliżu na kotwicy.

Samoloty japońskie zmusiły również cel-nemi bombami do milczenia nieprzyjacielskie baterje artylerji przeciwlotniczej w mieście i jego okolicy, poczem bez strat powróciły do swej bazy.

Santowping jest najważniejszą bazą Czungkingu, służącą dla obrony rzeki Yangtse i jedyną bazą posiłkową nad tą rzeką dla wojsk Czungkingu.

W dalszym ciągu donoszą, że 14 samolotów aljanckich pod ochroną 30 myśliwców podjęło w poniedziałek popołudniu próbę zaatakowania miejscowości Czang Szasi i Yochow. Samoloty japońskiej armii lądowej zmusiły je jednak do odwrotu. W toku zaciętych walk powietrznych samoloty japońskie zestrzeliły cztery myśliwce, ciężko uszkodziły jeden z atakujących bombowców, a 10 bombowców aljanckich zmusiły do lądowania.

Wojska japońskie obsadziły w poniedziałek miasto Chinchientei w prowincji Honan, podczas gdy inne jednostki japońskie odcięły odwrót wojskom Czungkingu. Japońskie myśliwce przyłączyły się skutecznie do tej walki i zatopiły uciekającym wojskom Czungkingu 16 łodzi na rzece Zółtej. Przeszło 800 żołnierzy Czungkingu znalazło przytem śmierć.

Według doniesienia agencji „Central Press” z Szanghaju, narodowe wojska chińskie zadaly nowej czwartej armji komunistycznej ciężkie straty. W toku 9-dniowych walk w północnej części Kiangsi zabito przeszło 1000 ludzi.

Włoskie komunikaty wojenne.

Rzym, 2 czerwca. Włoski komunikat wojenny z 1 czerwca brzmi:

Główna kwatera sił zbrojnych komunikuje:

Bomby, zrzucone przez samoloty niemieckie, spowodowały w porcie Soussa rozległe pożary. Naloty lotnictwa nieprzyjacielskiego kierowały się na Foggia Augusta, Pantellerie, oraz miasto i prowincję Cagliari. W Foggia powstały poważniejsze szkody. Szkody powstałe w Cagliari jeszcze ustala się.

Nieprzyjaciel stracił podczas swych ataków 20 samolotów, 9 z nich zestrzelił myśliwcy włoscy nad Sardynją i Syeylja. 11 zniszczyła artylerja przeciwlotnicza, cztery stracono nad Pantellerją, dwa w Augusta i pięć nad Sardynją.

Rzym, 2 czerwca. Włoski komunikat wojenny ze środy posiada następujące brzmienie:

Naczelne dowództwo włoskich sił zbrojnych komunikuje:

Pewien nieprzyjacielski zespół morski pociął wczoraj popołudniu ostrzeliwać Pantellerję. Natychmiastowa kontrakcja naszej artylerji zmusiła nieprzyjacielskie jednostki do przerwania ostrzeliwania. Należący do zespołu kontrtorpedowice został ciężko uszkodzony.

Ponowione nieprzyjacielskie naloty na wyspę, spowodowały dużą szkodę w budynkach.

Nieprzyjacielskie samoloty rzuciły bomby na rejon Neapolu, na Paola, oraz na miejscowości Syeylja i Sardynji. Doniesiono o nieznacznych stratach i kilku ofiarach.

W walkach powietrznych nasi myśliwcy zestrzelili nad Sardynją trzy samoloty. — Dziewięć dalszych samolotów zostało trafionych ogniem artylerji przeciwlotniczej, samoloty spadły. Trzy spadły koło Pantellerji do morza, trzy niedaleko Olbia (Sassari) i trzy koło Marsala.

Anglicy „objęli” francuskie okręty.

Vichy, 2 czerwca. Stojące w porcie w Aleksandrii francuskie okręty wojenne, które przyłączyły się do ruchu odszczepieńczego, posiadają ogólną wyporność 65.000 ton. Flota ta składa się ze statku liniowego „Lorraine” pojemności 23.000 ton, 10.000-tonnowych krążowników „Suffron”, „Tourville” i „Duquesne”, 7.000-tonnowego krążownika „Duguay-Trouin”, 1.300-tonnowych torpedowców „Le Basque”, „Forbin”, „Le Fortuné”, oraz łodzi podwodnej „La Protee”. Na pokładach tych okrętów miało się znajdować ostatnio około tysiąca oficerów i marynarzy.

Objęcie jednostek floty francuskiej stojących w Aleksandrii przez Anglję nie stanowiło żadnej niespodzianki dla Berlina, ponieważ już od dawna wiadano, że Anglijcy zwracali swoje chęci spojrzania na te okręty. Poddanie się jednostek floty francuskiej, o którym donosi obecnie strona angielska, stanowi według tutejszej opinii skutek nacisku, wywarłego na załogi okrętów francuskich, który niewątpliwie popierano wszelkimi możliwymi metodami. Pogląd ten znajduje również potwierdzenie w pewnych informacjach, według których do Aleksandrii miały przybyć oddziały marynarki brytyjskiej, celem „zluzowania” załóg francuskich.

W czym interesie?

Amsterdam, 2 czerwca. Jak donoszą urzędowo z Kairu, gabinet egipski upoważnił ministra spraw zagranicznych do podjęcia stosunków dyplomatycznych i gospodarczych z Unją Sowiecką.

W kilku wierszach.

Laval przyjął nuncjusza papieskiego Valerio Valleri, sekretarza stanu ambasadora De Brinon, oraz prefektów szeregu departamentów.

Sześć państwa Petain przyjął posła rumuńskiego Dino Hiotta, który przedstawił szefowi państwa pierwszego radcę państwa. Ponadto Petain udzielił audiencji byłemu generalnemu rezydentowi w Tunisie, admirałowi Estava, byłemu generalnemu komisarzowi dla spraw młodzieży Lamirand oraz kilku prefektom.

Po ośmiomiesięcznej nieobecności powrócił w niedzielę do Anglii ambasador czuński w Londynie dr. Wellington.

Papież Pius XII. mianował Monsiñora Imoriondo, który ze względu na swój stan zdrowia prosił o dyktando ze stanowiska kierownika diecezji w Casoria, tytularnym arcybiskupem w Sergiopolu.

Król duński poraż pierwszy od chwili wyzdrowienia pokazał się w niedzielę publicznie. Wraz z królową i parą następców tronu był on obecny na ostatnim w tym sezonie przedstawieniu teatru, gdzie zgotowano mu bardzo serdeczną owację.

Prezydent Irlandji Dr. Douglas Hyde wydał rozporządzenie, w którym rozpisano powszechne wybory, przy czym termin głosowania ustalony został na dzień 22 czerwca.

Czasopismo amerykańskie „Time” podaje, iż tegoroczne zbiory w Ameryce Północnej nie były dobre, nie są zadowalające. Po początkowej posusze obecnie nastąpił długotrwały deszcz, skutkiem czego wielkie połacie kraju zostały zalane.

Boleszewickie czasopismo wojskowe „Krasnaja Zwieda” omawia obecnie przepisy, nakazujące co ma robić dowódca, by bojownik otrzymał swą rację, przy czym powołuje się na Suworowa, który na wypadek złego funkcjonowania dostaw zarządził „dla oficerów areszt domowy, a dla podoficerów chłosta”.

Anglicy wzmocnili personel swej ambasady w Ujli Sowieckiej osobą posła Johna Balfoura, który dotychczas w stopniu posła czynny był jako radca ambasady w Lizbonie.

Król serbski, który ostatnio stał się pełnoletnim, nosi się z zamiarem poślubienia pewnej księżniczki greckiej. Emigranci serbscy domagają się jednakoż, by sprawę tę odroczone na czas powojenny. Według wiadomości angielskich król Piotr na ten temat stoczył miał „twardą walkę” ze swymi ziemkami.

Ambasador japoński w Chinach Tani, powrócił samolotem do Nankinu z podróży inspekcyjnej po Chinach północnych.

„Corriere della Sera” publikuje wiadomość swego korespondenta z Buenos Aires, według której rząd brazylijski przekazał uroczyste marynarce Stanów Zjednoczonych port Bahis.

Premjer i minister spraw zagranicznych dr Tuka został mianowany honorowym doktorem wydziału prawnego uniwersytetu Fryderyka Wilhelma w Berlinie.

Wiadomości lokalne.

CZERWIEC Dzisiaj: Wniebowstąpienie
3 Jutro: Franciszka
Czwartek Dzisiaj obowiązuje zaciemnienie od g. 21.30 do 4.00

Święta Wniebowstąpienia i Bożego Ciała przełożone.

Kraków, 2 czerwca. Ze względu na potrzeby wojenne, święto Wniebowstąpienia Pańskiego zostało w tym roku, podobnie jak w roku ubiegłym, przełożone na najbliższą niedzielę. Analogiczne przesunięcie dotyczy święta Bożego Ciała. Tem samym dzień 3 i 24 czerwca są dniami roboczymi.

Ferje letnie w szkołach G. G.

Kraków, 2 czerwca. Zgodnie z zarządzeniem władz szkolnych, tegoroczne ferje letnie w szkołach zaczyna się dnia 1 lipca br. Ostatnim dniem nauki jest dzień 30 czerwca 1943 r.

Sprawa kursów Powiatowej Grupy Rzemiosła.

Kraków, 2 czerwca. W związku z akcją zmierzającą do podniesienia wykształcenia zawodowego pracowników, zatrudnionych w zakładach rzemieślniczych oraz zatrudnionych w przyszłości wyłącznie sił kwalifikowanych z wykluczeniem t. zw. pomocników w rzemiośle, Powiatowa Grupa Rzemiosła w Krakowie urządziła 100-godzinne kursy przygotowawcze do egzaminów czeladniczych we wszystkich zawodach rzemieślniczych.

W ten sposób stwarza ona możliwość dla tych osób, które z jakiegokolwiek powodów nie złożyły lub nie mogły złożyć dotychczas egzaminu czeladniczego, a mogą się wykazać a) najwcześniej jednoroczna nauka w rzemiośle oraz 8-letnią pracą, bądź b) 5-letnią pracą zawodową bez odbywania nauki lub też c) opanowaniem 4-letnią samodzielną pracą zawodową — złożeniem egzaminu dla eksternów z zakresu szkoły zawodowej i egzaminem czeladniczego po pomyślnym ukończeniu kursu. Kurs odbywać się będzie dwa lub trzy razy w tygodniu w godzinach popołudniowo-wieczornych.

Zgłoszenia na kursy przyjmuje Powiatowa Grupa Rzemiosła w Krakowie, ul. Sławkowska 13/15, I p., pokój 1 w godzinach urzędowych, gdzie również można zasięgnąć wszelkich informacji. Przy zgłoszeniu należy jednocześnie złożyć podanie o dopuszczenie do egzaminu czeladniczego i ewentualnie do egzaminu dla eksternów. Zgłoszenia od osób z poza Krakowa i powiatu krakowskiego przyjmują terytorjalnie właściwe powiatowe Grupy Rzemiosła.

Wyniki konkursu RGO. na wyroby Kącik szachowy. przemysłu domowego.

Kaków, 2 czerwca. Dnia 29 maja b. r. sąd konkursowy w składzie pp.: dyr. Antoniego Starzyńskiego, dyr. Eugenjusza Tora, prof. Eugenjusza Ejbisza, Jrzeego Fedkewicza, Wacława Krzyżanowskiego i Ignacego Dondka, przyznał z nadestanych 60 eksponatów następujące nagrody:

W dziale I. Wyroby drewniane, nagrodę I. otrzymała praca Nr. 45, autor p. Brozek, Limanowa: 500 zł. Nagrodę 3a, praca Nr. 60, autor p. Teodor Błotnicki, Kraków: 400 zł. Nagrody 2. nie przyznano.

W dziale II. Materiały tekstylne: Nagroda I, praca Nr. 34, autor p. Jadwiga Kowenczowa, Bronowice: 1000 zł. Nagroda 2., praca Nr. 18, autor p. Anna Bukowska, Kraków: 500 zł. Nagroda 3., praca Nr. 9, autor p. Elżbieta Stefańska, Lwów: 600 zł.

W dziale III. Wyroby z papieru, przyznano cztery równorzędne nagrody 2-gie po 800 zł. Praca Nr. 37, p. M. Dąndzowa, Kraków, praca Nr. 51, p. inż. Turkowski, Lwów, praca Nr. 51, autor p. Jadwiga Hoffman, Kraków, praca Nr. 14, autor p. Władysława Opawskiego, Kraków. Nagrodę trzecią praca Nr. 58, autor Zofja i Halma Kahl, Warszawa-Mokotów, w kwocie 600 zł.

W dziale IV. Wyroby z kilku materiałów równocześnie przyznano trzy równorzędne nagrody 3-gie za prace: Nr. 20, autor p. Anna Geppertowa, 600 zł., Kraków, Nr. 19, autor p. Anna Geppertowa, 600 zł., Kraków, Nr. 1, autor p. Kolkiewicz, Kraków.

W dziale V. Wyroby ceramiczne: Nagroda I, praca Nr. 35, autor p. Irena Skoczowa, Kraków, 800 zł. Nagroda 2., praca Nr. 28, autor p. Anna Walewska, Kraków, 600 zł.

Ponadto sąd konkursowy przeznaczył do zakupów po zł. 200 od Nr. eksponatu następujące prace: W dziale I. praca nieoznaczona numerem, godło „wytwarzanie chałupniczo” i praca Nr. 3, w dziale II. — praca Nr. 16 i 53, w dziale III. — Nr. 47, 48, 15, 42, 39 i 22, w dziale IV. — Nr. 30, 54, 2, 24 i 50.

Autorzy prac zakupionych są proszeni o podanie nazwisk w Wydziale VI. Rady Głównej Opiekuńczej, pokój Nr. 37, Królowiecka 5, celem zrealizowania zakupu. Prace niezagrożone należy odebrać w Wydziale VI. do dnia 30 czerwca br. Prace nieodebrane przechodzą na własność Rady Głównej Opiekuńczej.

23 gospodarstwa pastwą ognia.

(Zet) Onegdaj o godz. 6-ej wiecz. we wsi Jangrot, teje gminy koło Wolbromia, wybuchł groźny pożar, który strawił ogółem 23 budynki na szkodę 23 gospodarzy.

Poza budynkami spaliła się w stodolach pasza, narzędzia rolnicze niektórym gospodarzom i wiele przedmiotów użytku domowego. Z inwentarza żywego spaliło się 5 sztuk bydła, którego nie udało się uratować. Ofiar w ludziach na szczęście nie było.

W akcji ratowniczej brało udział 15 strażników ochotniczych z okolicy, a między innymi zmotoryzowana straż z Wolbromia, która dzielnie przyczyniła się do zlokalizowania pożaru.

Wskutek sprzyjającego silnego wiatru i braku wody pożar zagrażał całej wsi. Jedynie dzięki bardzo energicznej akcji wszystkich strażników udało się wreszcie uratować ogrody. Pożar został przy dużych wysiłkach zlikwidowany dopiero rano następnego dnia.

Pożar powstał prawdopodobnie z powodu zaproszenia ognia przez dzieci w jednej ze stodół.

Ogólne straty obliczają na około 500.000 złotych.

Wieś Jangrot nosiła pierwotnie nazwę Biskupice, gdyż należała do biskupów krakowskich. Jangrotem nazywał ją od swego imienia biskup Jan Grot, herbu Rawicz. Na miejscu jest urząd gminy.

Regulacja rzeki Brzeźnicy w Jędrzejowie.

(Zet) W tych dniach zarząd miasta Jędrzejowa przystąpił do regulacji rzeki Brzeźnicy, przepływającej przez wschodnią część miasta.

W związku z temi pracami na dość sporej przestrzeni robione są skarpy i nasypy, wycinane drzewa oraz usuwane parkany, leżące na trasie, regulującej koryto rzeki. Dno rzeki zostanie również dokładnie wyczyszczone.

Rzeczka, która była dotychczas zbiornikiem różnych ścieków i na dnie której spoczywały różnego rodzaju przedmioty i gnily, zanieczyszczające wodę, doznała uporządkowania.

Zaginęła z dzieckiem.

(Zet) Z własnego domu we wsi Morawica pod Kielcami wydalila się w tych dniach Marianna Radomska (z domu Pabianów) i do tej pory nie wróciła. Radomska zabrała z sobą własne trzeczmiiesięczne dziecko.

Zaginiona jest wzrostu średniego, posiada włosy blond.

Osoby, które znają miejsce pobytu zaginionej, proszone są o powiadomienie najbliższy posterunek policji lub p. Pabiana w Kielcach, Rynek 6.

Tragiczny wypadek w stodole.

(Zet) W tych dniach w godzinach południowych do mieszkania Stanisława Mikuly w Makowie, gminy Szreniawa koło Wolbromia, przybyło dwóch nieznanymi osobnikami. Po pewnej chwili w stodole gospodarza Mikuly huknęły dwa strzały. Osobnicy momentalnie zerwali się i pospieszyli do stodół, za nimi zaś pospieszył sam gospodarz.

Tajemnica strzałów wyjaśniła się niebawem. Osobnicy ci, przed wejściem do mieszkania Mikuly, pozostawili w stodole tezeki, w których znajdowała się broń. W tym czasie w stodole przypadkowo był syn gospodarza, 15-letni Władysław, którego sprawę nie zauważył. Chłopiec przez ciekawość zajrzał do jednej z tezek i znalazłszy w niej broń, zaczął nią manipulować. Spowodował dwa wystrzały, raniąc się śmiertelnie w głowę.

Osobnicy niezwłocznie zbiegli.

Sześciolatek „podpalacz”.

(Zet) Kilka dni temu wybuchł pożar we wsi Henryków, gminy Matogosz (powiat Jędrzejów), niszcząc dom mieszkalny i komórki Anny Banasik.

Pożar wzniesił 6-letni syn Banasikowej podczas nieobecności matki i domowników, zapalając w mieszkaniu ognisko z gałęzi.

Następnie ogień przemieścił się na zabudowania sąsiada, Franciszka Hajduka, na szkodę którego spaliła się stodoła, obora, pasza i narzędzia rolnicze ogólnej wartości około 30.000 zł.

Tajemnicze zabójstwo.

(Zet) Około godziny 9-tej wieczorem do stojącego przed domem Józefa Szoty we wsi Kidów teje gminy koło Wolbromia, 46-letniego Piotra Szoty, podeszło dwóch nieznanymi sprawców, z których jeden strzelił do Szoty, trafiając go w głowę.

Śmiertelnie ranny Szota zmarł niebawem. Zastrzelenie miało prawdopodobnie podłożo zemsty.

Na huk strzałów wybiegli z domu mieszkańcy, lecz sprawcy szybko zbiegli w niewiadomym kierunku.

Śmiały rabunek.

(Zet) O godzinie 10-tej wieczorem do mieszkania sołtysa wsi Biskupice, gminy Koszyce (powiat Miechów), Franciszka Grzędy, wszedł nieznanymi osobnikami i po steroryzowaniu domowników, zrabował pobożny skarbowemu Związkowi Gmin w Miechowie, Tadeuszowi Kołaczowi z Miechowa, pewną sumę pieniędzy, zebranych z podatku oraz walizkę z bielizną osobistą tegoż, ciężką służbowa, kwatermasz i dowody osobiste pobożny Kołacza.

Kołacz zatrzymał się u sołtysa, celem przencocowania u niego.

Trzy napady rabunkowe na majątki ziemskie.

(Zet) W tych dniach w godzinach wieczornych kilku osobników, uzbrojonych w broń palną, dokonano napadu na właściciela majątku ziemskiego w Zarzysynie, gminy Książ Wielki (powiat Miechów), Adama Wielowiejskiego. Po steroryzowaniu domowników sprawcy zrabowali większą ilość boczku, kiełbasy i chleba oraz 2 litry wódki. Oprócz tego sprawcy zabrali mieszkańcom dworu: Borkowskiemu 200 zł. gotówką i kosztule oraz Osmanowi 2 zegarki nikielowe „Omega” i 2 litry wódki.

Inna banda napadła na majątek ziemski Jadwigi Wielowiejskiej w Świecianach, gminy Nieszów (również pow. Miechów).

Łupem sprawców padło 5.070 zł. gotówka. Prawdopodobnie ci sami sprawcy dokonali napadu na dwór Zygmunta Wielowiejskiego w Zarzysynie, gminy Książ Wielki, gdzie zrabowali 2 kurki męskie i różne artykuły bandytów padło 5.070 zł. gotówka.

Zarządzony pościg za sprawcami nie dał pozytywnego wyniku.

ZMIANY NA STANOWISKACH SĘDZIÓW.

Sędzia sądu grodzkiego w Kielcach, p. Kaszewski, został przeniesiony na stanowisko sędziego sądu okręgowego w Kielcach. Sędzią sądu grodzkiego na miejsce p. Kaszewskiego, mianowany został asesor sądowy, p. Wacław Szulc.

POSIEDZENIE SĄDU OKRĘGOWEGO.

W miesiącu czerwcu rb. wydział karny sądu okręgowego w Kielcach, będzie rozpatrywał sprawy karne w następujące dni: 2, 8, 10, 17, 22, 23 i 30. Pięć posiedzeń odbył się przy komplecie sędziów, t. j. trzech, pozostałe dwa jednoosobowe. Niezależnie od tego wszyscy sędziowie mają w każdy piątek posiedzenia niejawnie.

SPALIŁO SIĘ 200 METRÓW SŁOMY.

O godzinie 2-iej w nocy na polach majątku Sędziszów w powiecie jędrzejowskim na szkodę Bogusława Kamińskiego, spaliło się około 200 metrów słomy w stercie. — Przyczyna pożaru nie ustalona, zachodzi jednak podejrzenie, że ogień został zaproszony przez nocujących w stercie włóczęgów, którzy obrali sobie w niej legowisko na noc.

ZMARLI W KIELCACH.

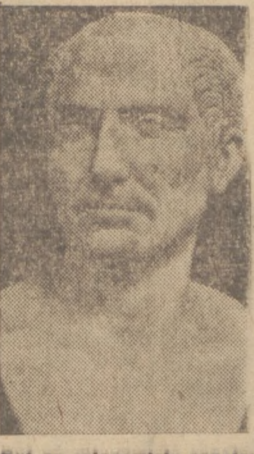
Ostatnio zmarły w naszym mieście następujące osoby: Kazimierz Gaicki lat 55, Paulina Sobczyk lat 71, Andrzej Jodłowski 5 mies., Feliks Kasjura lat 19, Teresa Marjańska lat 6, Stanisław Koziół lat 49, Stanisław Klimentowicz lat 45, Bogdan Górecki lat 2, Józefa Klamkiewicz lat 77 i Barbara Siekańska lat 2.

SKRADLI PARĘ KONI.

(Zet) Samsonów, teje gminy (powiat Kielce), nieznanymi złodziejami dostali się do stajni M. Bałakanowskiej, na szkodę której skradli parę koni dobrze odżywionych. W tej samej wsi i tej samej nocy prawdopodobnie ci sami sprawcy skradli konia Józefowi Salwie. Obydwóch kradzieży dokonano w nocy.

Kącik szachowy.

Nr. 22 (31). (Dr. K.), Kraków, 2 czerwca. Cezar gra w szachy.

(ap.) Juliusz Cezar do 18-go roku życia żył wesoło i bezstresko, bardzo interesując się pięknymi damami, a zwłaszcza grecką filozofją. Podówczas udało mu się odbyć dłuższą podróż do Indji. Wracając, wsiadł na okręt, który płynął przez wody greckie, miał go zawieźć do ojczyzny. W czasie podróży, rozbiejnie napadł na okręt, zabrał wymordował, a swego Cezara, jako więźnia, zaprowadził przed oblężone kapitał Jussuffa. Ten od razu zerzemonował się, że ma przed sobą człowieka, należącego do wybitnej rodziny patryjowskiej w Rzymie i postanowił tę okoliczność wykorzystać po swojemu.

Był on mianowicie zapalonym szachistą i spodziewał się, że w osobie Cezara znajdzie godnego partnera. Pewnego wieczoru skierował rozmowę na temat gry w szachy, spotkał się jednak przytem z lekceważącym ruchem ręki Cezara. Ten ostatni oświadczył, że wcale nie entuzjazmuje się tą grą, niemniej jednak, mimo, że grywał w szachy bardzo mało, nigdzie nie ma człowieka, któryby z nim wygrał.

Jussuff zachęcony tem, zaproponował Cezarowi partję szachów na następujących warunkach: O ile Cezar wygra partję, otrzyma wolność; jeżeli natomiast przegra, zostanie powieszony na najwyższym mścisku okrętu. Zaproponowane warunki zostały przyjęte. Rozpoczęła się gra. Jussuff już po pierwszych ciągach poznał, że ma do czynienia ze słabym i wcale nie orientującym się graczem. Cezar aczkolwiek grał swobodnie, wcale nie troszczył się o to, że tracił jedną figurę po drugiej.

Po półgodzinnej grze, sytuacja przedstawiała się w ten sposób, że król Cezara znalazł się w sytuacji bez wyjścia. A kiedy przeciwnik powiedział: „szach i mat” i oświadczył, że wygrał partję, Cezar spytał się najnie daczego?

— Ponieważ pański król nie ma już możności poruszania się.

— Na szachownicy tak — rzekł Cezar spokojnie — ale poza szachownicą nie brakni mi miejsca.

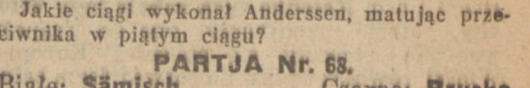
Po tych słowach wstał on króla do ręki i postawił na kraju stołu żądając, aby przeciwnik grał dalej.

— To nie zgadza się z prawidłami gry szachowej — rzekł Jussuff.

— Od tej chwili jednak takie właśnie prawidła gry będą obowiązowały! Ja tak nakazuje — zawołał Cezar, porwał leżący na stole mtecz i zabił Jussuffa. Przerazona załoga podporządkowała się Cezarowi, uznając go za nowego kapitał i pod jego rozkazami doprowadziła okręt do wskazanego przez niego portu.

Piękna końcówka Anderssena. Nr. 67.

Do największych mistrzów szachowych Niemiec należał bezsprzecznie Adolf Anderssen z Wrocławia. Nasz diagram poniżej przedstawia końcówkę jednej z partji, rozegranych przez Anderssena (białe). Na pierwszy rzut oka wydaje się, że dla białych już niema żadnego ratunku. Anderssen nie dopuściłby jednak do tak groźnej sytuacji, gdyby nie miał na oku głęboko pomyslanej kombinacji.

Jakie ciągi wykonał Anderssen, matując przeciwnika w piątym ciągu?

- PARTJA Nr. 65.** Białe: Sämisch Czarne: Prucha
 grana w praskim turnieju Wielkanocnym. Obrona Indyjska.
- d2—d4 Sg8—f6
 - Sg1—f3 c7—e6
 - c2—c4 Gf8—h4+
 - Gc1—d2 Gb4×d2+
 - Hd1×d2 d7—d5
 - Sb1—c3 0—0
 - e2—e3 c7—e6
 - Gf1—d3 d5×e4
 - Gd3×c4 Sb8—d7
 - Wa1—d1 Hd8—a5
 - 0—0 e6—e5
 - Gc4—b3 e5×d4
 - e3×d4 Ha5—h5
 - Wf1—e1 h7—h6
 - h2—h3 Sf6—h7
 - We1—e7 Sd7—f6
 - Sf3—e5 Kh7—g5
 - f2—f4 Sg5—e6
 - Hd2—f2 g7—g6
 - f4×g5 Hb5×g5
 - Wd1—f1 Sf6—g4
 - Se5×g4! Hg5×e7
 - Sg4—f6+ Kg8—g7
 - Hf2—g3+ Kg7—h8
 - Gc4—b3 e5×d4
 - Hg3—h4 poddały

- PARTJA Nr. 69.** Białe: Popiel Czarne: Iwanio
 grana o mistrzostwo Lwowa w 1943 r.
- e2—e4 e7—e5
 - Sg1—f3 Sb8—c6
 - Gf1—e4 Sg8—f6
 - Sb1—c3 Gf8—e7
 - d2—d3 d7—d6
 - Gc1—e3 0—0
 - h2—h3 Sc6—a5
 - Hd1—d2 Sa5×e4
 - d3×c4 Gc8—e6
 - b2—b3 c7—c6
 - 0—0—0 Hd8—a5?
 - Kel—b1 b7—b5?
 - Sc3—d5! Ha5×d2?
 - Sd5×e7+ Kg8—h8
 - Sf3×d2 b5×e4
 - Se7×c6 c4—c3
 - Se7×c6 c4—c3
 - Sd2—f1 Wf8—e8
 - Sc6×a7 Wc8—d8
 - Sf1—g3 poddały

- Rozwiązanie zadanja z Nru 21 (30).**
 Pozyjeja 1) Mat w trzech ciągach:
 1. Wg7×g2 Gf2×g3 2. Se1—f3 Gg3—e1 3. g2—g4++
- Pozyjeja 2) Mat w czterech posunięciach:
 1. h2×g3 Gf2—e3 3. Wg4—h4+ Gg5×h4 2. Wg7—g4 Gc3—g5 4. g3—g4++
- Pozyjeja 3) Mat w pięciu posunięciach:
 1. Wg7—b7 Gf2—e3 1. Wg7—b7 Gf2—g1 2. Wb7—b1 Gc3—g5 2. Wb7—b1 Gf1—h2 3. Wb1—h1+ Gg5—h4 3. Wb1—e1 Kh5—h4 4. Wb1—h2 g3×h2 4. Kf5—g6 Kh4—g4 5. g2—g4++ lub: 5. We1—e4++

ROZWÓJ BALETU.

Stylna tancerka wiedeńska F. Elsner.

Oglądając piękną pantomimę tancerza, podziwiając technikę i artyzm wykonawców, przeżywając ten swoisty poemat ruchów, jakim jest obraz taneczny — nie zastanawiamy się nad tem, gdzie się narodził i jakie ewolucje przeszedł balet, nim osiągnął współczesną formę. Nie wdając się w szczegóły historyczne i dociekania natury teoretycznej, warto choć pobieżnie przyjrzeć się tej swoistej sztuce z pod znaku Terpsychory.

Sięgając do etymologii, stwierdzić należy na wstępie,

że wyraz „balet” jest włoskiego pochodzenia i wywodzi się od „baletto”, zdrobnienia rzeczownika „ballo”, pochodzącego od czasownika „ballare”, a znaczącego „tańczyć lub skakać”.

Przechodząc z kolei do popularnego sprezywania pojęcia baletu i nie wdając się w wywody teoretyków, możemy przyjąć krótko, że balet jest to udratyzowany taniec, a raczej dramat taneczny.

Geneza baletu jest nader ciekawa. Źródłem baletu w zasadzie było wiele, głównie jednak źródłem się balet z włoskich maskarad, urządzanych z wielkim przepychem na zakończenie karnawału. (Zwyczaj ten do dziś jeszcze przechował się w Nicei w pochodach „Księcia Karnawału”). Potem pochody maskowe zaczęto urządzać i z innych okazji: przy turniejach, balach, polowaniach i t. d. Kolebką tych zabaw były Włochy, potem przeniknęły one do Francji, wreszcie rozszły się po całej Europie. Wielki również wpływ na rozwój form baletowych wywarły uroczystości liturgiczne, a w szczególności osnute na tematach religijnych misterja. Z czasem na dworach królów i książąt przyjął się zwyczaj urządzania widowisk baletowych przy każdej niemal uroczystości.

Treścią pierwszych widowisk tanecznych były sceny mitologiczne: Wenus, Amor, Merkur, Neptun, Diana, Cerera ożywiają swe legendarne przeżycia w otoczeniu nimf, driad, trytonów i syren. Najpopularniejszym z widowisk tego okresu był „ballet comique de la reine”, odegrany w roku 1581 na dworze francuskim. Odnaczał się on niebawem bogactwem i przepychem. W akcje jego wciągnięto całą plejadę bogów, pół-bogów, cnót, smoków, delfinów i t. d. Zastosowano nawet ogień sztuczny i wspaniałe naturalne ogrody.

Specjalny rozdział w historii baletu należy się osobie króla Ludwika XIV, który był nie tylko wyjątkowym protektorem i miłośnikiem sztuki, ale również zapalonym uczestnikiem

niezliczonych widowisk baletowych. Rzecz najciekawsza, że swój debiut sceniczny odbył „król-słońce” w... trzynastym roku życia, odkąd bez przerwy tańczył przez 19 lat. Wziął udział w 27 wielkich baletach, tańcząc głównych bohaterów, bogów, pół-bogów, a nawet w „Triumfie Bakchusa” tańczył rolę złodzieja. Panowanie Ludwika XIV, to najbujniejsza epoka baletu. Przepych łączył się z bogactwem fantazji; oprócz mitologii występują na scenie: ogień, powietrze, morze, nawet zwierzęta, sny, alegorie moralne i t. p.

Za przykładem króla tańczy w baletach

jego dwór, tańczą księżęta, mężowie stanu i najwięksi wodzowie. Rzeczą niezwykle charakterystyczną był... monopol mężczyzn w tańcu baletowym. Nic więc dziwnego, że nawet sam Ludwik XIV często kreował kobiece role. Dopiero rok 1681 był przełomową datą w historii rozwoju baletu: na scenie pojawiają się pierwsze tancerki baletowe. Wtedy to sławny baletmistrz Ludwika XIV, Louis Beauchamps, osiągnął swój szczytowy sukces w balecie „Triumf miłości”, odtańczonym w St. Germain, mając za „uroczą partnerkę”... samego króla. Gdy następnie balet ten przedstawiono szerszej publiczności, po raz pierwszy kobiecie powierzono niewieście role. Sukces był nieoczekiwany. Fakt ten jest zdarzeniem niezwykle doniosłej wagi i właściwie decydującym o dalszym rozwoju baletu. Balet pozyskał nowy atrakcyjny — atut: wdzięk tańca kobiety. Odtąd rola kobiety w balecie staje się coraz silniejszą, wreszcie wiek XIX przynosi szczyt niepodzielnego panowania kobiety w balecie. I chociaż w wieku XX wschodzą wielkie gwiazdy męskie na firmamencie baletu, to jednak przewaga kobiet uwidacznia się ilościowo.

Od połowy XVII wieku balet zaczyna nawiązywać kontakt z operą i stopniowo wkładki baletowe stają się niezbędną częścią składową opery.

Faktowi temu podporządkowują się kompozytorzy. Zasluge na tem polu zdobył sobie przede wszystkim Lully, nadworny kompozytor baletów Ludwika XIV. Jako równoczesny dyrektor opery posiadał niemal despotyczne stanowisko. W tym okresie czasu wykształca się balet na wyłącznie pantomimiczne widowisko.

Kostjum, odgrywający naczelną rolę w balecie, jako widowisku czysto wzrokowemu, przeszedł bardzo ciekawą ewolucję. Symbolika i alegoryzm tematów spowodowały niesłychane nieraz dziwactwa kostjumów. Tak np. tancerz, przedstawiający świat, miał na głowie Olimp, a ubranie jego stanowiła... mapa Europy. Konsekwencją tego maskaradowego stylu była rzecz prosta, maska, okrywająca twarz. Tancerz, symbolizujący np. wiatr, miał puciołatą maskę, nakrycie głowy w formie wiatraków, w reżkach: balonik i wachlarz. — Nie w lepszej

sytuacji były później kobiety, którym narzucono również skomplikowane gorsetowo-krynolinowe konstrukcje kostjumowe. Przesadna kostjumologia i maski utrudniały nie tylko poruszanie się, ale co dalej idzie jakikolwiek wyraz.

Wreszcie dzień 21 stycznia 1772 roku przyniósł przełomowe, choć w swej istocie komiczne zdarzenie. W wystawionej wówczas operze Rameau: „Kastor i Polluks” Gaetano Vestris miał w piątym akcie odtańczyć wkładkę baletową, przedstawiającą wkroczenie Apolla. Za strój miała mu służyć wielkich rozmiarów peruka i maska oraz słońce z miedzianej blachy na pierśsiach. Vestris po przywdzianiu tego ciężkiego kostjumu... zemdlął. — Ponieważ nie zdołano go przywrócić na czas do przytomności, uproszono sławnego podówczas baletmistrza Gardela, by zastąpił niedys-

Karsawina — gwiazda baletu rosyjskiego.

Czy przedziad Adam golił się?

(ap) Pewien uczony stwierdził na podstawie Biblii i starych legend, że nasz przedziad Adam z początku nie miał brody. Wobec tego nie potrzebował się golić. Można zatem słusznie dowodzić, że istotnie było to rajskie życie! Dopiero, kiedy szczęście skończyło się, po dopuszczeniu się grzechu pierworodnego, miał Adamowi wyrósł pierwszy, z początku delikatny meszek na twarzy. Sprawa ta nie może być oczywiście historycznie stwierdzona, ale można tak wnioskować na podstawie analogii. Oto np. aniołowie mieli być bez brody i tak zresztą są przedstawiani na wszystkich rycinach i obrazkach. Dopiero upadłym aniołom, względnie diabłom miało wyrastać broda. Broda zatem pokazuje się wówczas, gdy jest mowa o grzechu. Nie jest zatem symbolem meskości, a raczej upadku i grzechu.

Dopiero w późniejszych czasach zrodziły się inne przekonania. Cesarz Tertulian np. wydał rozporządzenie, mocą którego zbieraniem mężczyznom golić się, uważając to za bezbożne dzieło. Wszak człowiek nie powinien poprawiać dzieła Stwórcy. Dla opornych zostały przewidziane wysokie kary. Starożytni Egipcjanie, podobnie jak i mieszkańcy Mezopotamji, przed pięciu tysiącami lat nie nosili brody. Natomiast Assyryjczycy uprawiali prawdziwy kult brody. U nich brody były nie tylko troskliwie pielęgnowane, ale ponadto noszono je w specjalnych na ten cel sporządzanych barwnych woreczkach. Ze swych bród stynęli tak Agamemnon, jak i Karol Wielki.

Już wówczas, jak widzimy, były różne upodoba-

nia. Wraz z Aleksandrem Wielkim zaczyna się chwilowych zmierzch brody, a wchodzi w modę golenie się. On to nakazywał swym wojownikom, aby golili się, celem łatwiejszego zwycięstwa. W bitwach ówczesnych czasów broda oczywiście stanowiła niemałe utrudnienie. Wszak przeciwnik mógł danego wojownika złapać za brodę i łatwiej pokonać. Pomoć z tej racji także Grecy i Rzymianie wprowadzili modę golenia się. Ale i ten czysto militarny wygląd nie zdołał przewyciężyć mody.

W wiekach średnich znów zaistniała moda noszenia brody przez rycerzy i najemników. Tym razem broda miała nadawać wojownikowi straszny wygląd, by wróg już na sam widok drżał ze strachu.

Ciekawe, że nawet wojny toczyły się z powodu brody, nie trzeba dodawać, że wywołały je kobiety. Jedna wojna, o brode trwała aż sto lat. A sprawa przedstawiała się następująco:

Ludwik VII, król francuski, nosił długą, piękną, falującą brodę. Pewnego dnia uznał, że broda ta stała się dla niego uciążliwą. Niewiele namysłując się polecił on nadwornemu golibrodzie, by ogolił go. Oczywiście postąpił nieaktownie, bo należało wprzód zapytać o zdanie i zgodę panią małżonki!

Kiedy więc gładko ogolony zjawił się przed swoją małżonką Eleonorą, ta uznała, że wygląda śmiesznie, rozwiódła się z nim i po sześciu tygodniach wyszła zamąż za króla Henryka II angielskiego. Ten też nosił piękną brodę i przyrzekł swej nowożeńszej małżonce, że nigdy brody nie zgoli.

ponowanego artystę. Ten zgodził się pod warunkiem, że ukaże się bez maski i reszty rekwiwytów. — Występ urodziwego i postawnego tancerza, odznaczającego się nieprzeciętną urodą, przyniósł mu niebawem sukces i dał początek wyzwolenia tańca z komicznych rekwiwytów.

Właściwym jednak reformatorem, który skierował balet na nowe drogi, był Noverre, twórca nowego stylu baletowego tzw. „ballet d'action”, polegającego na wysunięciu akcji pantomimicznej na pierwszy plan.

Treść baletu ma wyjaśnić wyłącznie taniec lub mimika bez wkładek recytacyjno-spiewanych. — Synne dzieło „Noverre'a „Listy” dało podstawę dla reformy baletu na całym świecie. Noverre wciągnął do współpracy malarzy, architektów, zwrócił uwagę na perspektywę sceniczną, efekty oświetleniowe, kolorystykę, kostjum i dekorację. A przede wszystkim rugował wszystko, co stało na przeszkodzie naturalności.

Dla nas szczególnie ciekawym będzie fakt, że Noverre zwrócił się do króla Stanisława Augusta, wielkiego również protektora i miłośnika baletu, z ofertą na stanowisko dworskiego baletmistrza. Niestety jednak intrygi miejscowych baletmistrzów, lekających się potężnej rywalizacji, przesadziły los Noverre'a. Kto wie, czy przyjęcie przez Stanisława Augusta tak wielkiego reformatora sztuki baletowej nie uczyniłoby z Warszawy największego na świecie ośrodka baletowego, pozostawiającego w cieniu nawet późniejsze centrum baletowe — Rosję.

Współczesnemu baletowi, jego wielkim gwiazdom, sławnej niemieckiej szkole nowatora Harald Kreuzberga należałoby poświęcić osobny ustęp, przekraczający ramy niniejszego feljetonu.

W zakończeniu tego krótkiego szkicu podkreślić trzeba, że widowiska baletowe cieszyły się zazwyczaj wielkim powodzeniem, bodaj nawet większym, niż u dzisiejszej publiczności. Historia zanotowała np., że wielbiciele wielkiej tancerki XVIII wieku panny Salle ze szpada w reku walczyli o bilety wstępu na jej występy, placąc bawońskie sumy. Podczas przedstawienia zaś rozentuzjarmowana publiczność rzuciła na scenę... woreczki z pieniędzmi, banknoty, podarki i t. p. „Sceniczne pokłosie” jednego tylko takiego wieczoru sięgało wartości 200.000 franków!

Zaiste swoisty i nadszyczący miły sposób składania hołdu prawdziwemu talentowi — jaka jednak szkoda, że nie praktykowano dotąd u nas. —

Jor.

Taka zrodziła się legenda. W każdym razie królowa Eleonora otrzymała znów męża z brodą, ten zaś otrzymał część Francji zachodniej od żony. To oczywiście nie spodobało się królówi Ludwikowi i w końcu doszło do wojny, która trwała sto lat, a istotnie wyłuchła z przyczyną jednej królewskiej brody.

Kwestja brody wciąż jeszcze jest aktualna i każda generacja po swojemu ją traktuje.

CIEKAWOSTKI.

Obrączka w pasztetówce.

(St) Pewien wieśniak w Niederkaufingen zgubił w grudniu u. r. swoją obrączkę ślubną i pomimo poszukiwań w całym domu, nie zdołał jej odszukać. Niedawno otrzymał z frontu wschodniego od swego syna list, w którym syn dziękuje mu za przesłaną książkę pasztetową i pisze: — Książka smakowała mi znakomicie, aż do miejsca, w którym napotkałem złotą obrączkę. — Z doniesienia tego wynika, że w ciągu sporządzenia pasztetówki, obrączka zsunęła się ojcę z palca.

Uzasadniona odmowa.

(St) Pewien oficer armji pruskiej odniósł ranę twarzy w bitwie pod Hochkirch i w związku z tem spodziewał się odznaczenia. Fryderyk Wielki, który wiedział dobrze, że ten oficer nie był dzielny, usłysawszy o jego nadziejach, powiedział: — Ranę odniósł z własnej winy. Dlaczego był tak głupi, że w czasie ucieczki oglądał się?

Winobranie pod ziemią.

(St) Grupa robotników przystąpiła pewnego dnia wezas rano na jednej z ulic paryskich przed winiarnią do naprawiania uszkodzonej rury gazowej. Zanim jeszcze winiarnię otwarto, robotnicy wykopali głęboki dół. Później specjaliści wchodzili jeden po drugim do otworu, podczas gdy właścicielka winiarni otworzyła sklep i stanawszy na progu, przyglądała się ich pracy. Gdy pierwszy z robotników wyszedł znowu na powierzchnię, był najwidoczniej pod wpływem jakiegoś gazu rozweselającego, ponieważ śmiał się ustawicznie. Drugi robotnik wyszedł z otworu jeszcze weselszy. Kolejno weszło do otworu jeszcze trzech robotników, którzy po upływie pewnego czasu powrócili na powierzchnię również w anielskim nastroju. Sprawa ta stała się zastanawiającą z chwilą, gdy robotnicy poczuli chwił się na nogach, a potem położyli się na wykopanej ziemi i usnęli. Skoro właścicielka winiarni poczęła dochodzić, co było powodem masowej wesołości, zakończonoj zbiorowym snem, ustalono, że robotnicy pracowali bardzo gruntownie. Nie tylko bowiem wykopali dół w ulicy, ale także wybili otwór w ścianie piwnicy z winem. Po dokonaniu naprawy rury gazowej, robotnicy uraczyli się obficie szlachetnym trunkiem.

Znaleziono kubek z czystego złota.

(ap) Niezwykle cennego wykopaliska dokonano niedawno na terenie Hiszpanji. Chodzi w tym wypadku o kubek szczerzołoty, o wadze 1.350 gramów, wykopany w czasie prac ziemnych przez pewnego robotnika w pobliżu miejscowości Sabadell. Wartościowy przedmiot został oddany filji Banku Barcelońskiego.

Największy skład hurtowy i jedyna w kraju wytwórnia przyborów do rybołówstwa

„RYBAK”

GORZKOWSKI I NELDNER
Warszawa — Pierackiego 17 (skład)
i Miodowa 7 (fabryka)

poleca i wysyła wyłącznie do sklepów:

wędziska, haczyki, kotłowrotki, sznury, żyłki, przypony, błyski, muszki sztuczne, kancerki, sieci itp. artykuły wędzarskie i rybackie.

Największy wybór. — Najlepsza jakość. Ceny fabryczne.

KAŻDY KUPIEC, KAŻDA SPÓŁDZIELNIA

najtaniej i najszybciej zaopatry się w pierwszy źródło, a więc u generalnego przedstawiciela. Wyłączność sprzedaży szeregu pokupnych artykułów codziennego użytku. Wysoka franco wprost ze składów fabrycznych, bez kiopliwego ładania gotówki z góry. — Szczegółowe oferty na zapytanie.

STEFAN WIAZOWSKI PRZEDSTAWICIELSTWA
Warszawa, Koszykowa 59, tel. 806-95.

Korespondencyjnie nauczam: Niemiecki, Rosyjski, Matematyka, Fizyka, Stenografia, Księgowość. Dozwolone, Znaczek 96 gr. Warszawa, Senatorska 22, m. 24. Germanista ALPATOW. 348

Znajdujący się z rodziną w przykrym położeniu, proszą liście serce o jakikolwiek pomoc. Zgłoszenia: Administracja Nowego Cz. Jedrzejów, Rynek 1. 350

GILZY BIBUŁKA

Papier, materiały piśmienne, perfumeryja, galanterja palarska, szkło, porcelana, artykuły gospodarstwa domowego

BARWNIKI

najlepszej fabryk

Ceny hurtowe

EDWARD WEJŚIS
Warszawa, Brzeska 3, telefon 10-51-66.
Prowincja za zaliczeniem.

Czytajcie „NOWY CZAS”!

Bednarzy

również niewykwalifikowanych przyjmie zaraz. Dobre wynagrodzenie i wyżywienie zaopieństwo. Zgłoszenia najlepiej osobiste.

Grossbütcheri, Kielce-Herby, Postschliessfach 158. Tel. Kielce 18-61. 343

Dnia 6. V. 1943 skradziono Karte rozpoznawczą Nr. 2774, wydana przez Zarząd m. Jedrzejowa na nazwisko Szafranski Stanislaw, zam. Jedrzejów, Dojazd. 351

Zagubiono lewymacie rzemieślnicza oraz dowód osobisty, wydany przez Zarząd Gminy Mierzwin na nazwisko Winkler Grzegorz, zam. Opatkowice Drewniane.